

Posudek diplomové práce Víta Kazmara

Juan Filloy: Mýtus, autor, dílo

Vedoucí práce: prof. PhDr. Anna Housková, CSc.

Oponent: Dr. Juan A. Sánchez

Vít Kazmar předložil promyšlenou studii soustředěnou na osobu argentinského spisovatele Juana Filloye (1894–2000), ve své době, navzdory rozsáhlému dílu, opomíjeného, a na interpretaci jeho románu *Op Oloop* (1934). Práce je jasně členěna na kapitoly věnovanou mýtu tohoto svébytného a svérázného autora, který kolem něho vytvořila publicistika a na němž se Filloy sám podílel; dále uvádí pohled na jeho dílo z hlediska literárního kontextu a z hlediska autorského stylu (jde převážně o styl románu *Op Oloop* a bylo by přiměřenější, kdyby se obecný název kapitoly již konkrétně týkal této knihy); a třetí stěžejní část práce je interpretací románu *Op Oloop*, zaměřená na vypravěče, čas a na mezitextové souvislosti.

Hlavní přednost přístupu Víta Kazmara k literatuře vidím ve spojení estetiky s filosofií; nepodléhá přitom častému nebezpečí projekce filosofie do literárního díla, naopak primární je literárnost textu, jeho těžiště v jazyce. Interpretaci Filloyova románu promýšlí na pozadí duchovního proudu, který od konce 19. století zpochybňuje dominanci rozumu ve filosofii (Nietzsche, Bergson, pak Husserl, Heidegger), v sociologii (Weber), v psychologii (Freud) a v umění. Filloyův román *Op Oloop* pokládá tutéž otázku racionality a opomíjení konkrétního žitého světa v podobě hlavní postavy, tedy románově (s. 20). Příběh jednoho dne argentinského statistika finského původu, kterému se do jeho metodického rozvrhu času na začátku vloudí zpoždění, jež vykolejí předvídatelnost jednání, vyvolává sérii osudově nezvratných náhod a přivede protagonistu k sebevraždě, nazval V. Kazmar „román rozpadu rozumu“ (s aliterací hodnou Filloye). Všimá si přitom jak rovin, které by dané dílo řadily k „románu na tezi“ (šachisticky promyšlené lineární vyprávění, esejistická rovina prokládající naraci), tak literárního významu času v samé stavbě románu či významu „barokního“ stylu. Tuto baroknost chápe jako druh obraznosti spojující kontrasty, u Juana Filloye je to hlavně snaha o přesnost a řád a o jeho rovnováhu s opačnou silou živelnosti, tělesnosti, vulgarity – což je kvalita jak stylu, tak celkového vidění světa v tomto románu. Jen nerozumím, proč se v názvu kapitoly mluví o latinskoamerické baroknosti *avant la lettre*?

Zvláště inspirovaná a inspirativní mi připadá kapitola o čase jako protikladu přirozeně žitého času a měřeného času hodin, kdy v malé rozloze jednoho dne a několika málo míst dojde k pádu hrdiny, jenž se snažil povýšit statistiku na životní styl. V této „protihře

objektivizovaného a přirozeného“, která prochází dílem i v jiných rovinách (s. 39), vidí autor princip (dá se říct „sémantické gesto“) tohoto románu. V závěru práce jej pak obecněji shrne jako „gesto kontrastu“.

Práce oplývá řadou interpretačních nápadů. Autor s potěšením komentuje intertextové souvislosti, které jej u Filloye, znalce klasické filologie, vedou zejména do antiky; například ve výrazně formulovaném přirovnání k antické tragédii, kdy nepředvídatelný osud zvrátí statistikovu snahu metodicky si utvářet svůj osud sám. (Na okraj by mne zajímalo, zda literární kritici či autor neuvažovali o vztahu tohoto románu k Joyceovu *Odysseovi*.)

K hodnotě Kazmarovy diplomové práce patří plně vyzrálý odborný jazyk a stylistický talent. Některé nápady jsou psané až lehkou rukou. Celkově ovšem převládá snaha o přesnost výrazu a přesnost myšlení. S tím souvisí zažitost terminologie i potřeba některé pojmy výslovně teoreticky vymezit (mýtus, intertextualita). Dobré jsou překlady ukázek (s ojedinělou nepřesností „od celého světa“ /od všech, todo el mundo). Text je také dosti důkladně zredigovaný; kromě sporadického nedostatku v interpunkci jen upozorňuji na psaní spřežek (přes to /přesto, více méně /víceméně) a na sloveso v plurálu (vychází /vycházejí, uvádí /uvádějí). K úrovni formulací přispěla obeznámenost s odbornou literaturou, které přímo k tomuto spisovateli není mnoho a kterou si Vít Kazmar opatřil patrně v úplnosti (ba i Gallovu práci o Freudovi, kde získal informaci o jeho znalosti španělštiny); vyrovnává se s ní profesionálně, od úvodního shrnutí stavu bádání po průběžné konfrontování s publikovanými kritickými názory, které samostatně domýšlí.

Práce Víta Kazmara zcela splňuje a přesahuje nároky kladené na diplomovou práci. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji hodnotit ji jako výbornou.

Anna Housková

15. září 2012